

„Danfæren“

ET NYHEDS- OG OPBYGGELSESBLAG FOR DET DANSKE FOLK I AMERIKA,

udgivet af **Danish Lutheran Publishing House, Blair, Nebraska**

„Danfæren“ udgår Onsdag i hver Uge

Pris pr. Aargang: **De Forenede Stater \$1.50. Udlandet \$2.00**

Bladet betales i Forskud.

Bestilling, Betaling, Adresseændring etc. med Undtagelse af Bidrag til Bladets Indhold adresseres

Danish Lutheran Publishing House, Blair, Nebr.

Alle Bidrag til Bladets Indhold — Korrespondancer, Afhandlinger og andre Artikler — sendes til dens Redaktør.

A. M. ANDERSEN, Blair, Nebr.

Entered at Blair Post office as second class matter.

Advertising rates made known upon application.

I Tilfælde af, at Bladet ikke modtages regelmæssigt, bedes man klage til de stedlige Postkontor. Skulde dette ikke hjælpe, bedes man henvende sig til „Danfæren“'s Kontor.

Naar Læsere henvender sig til Folk, som avorterer i Bladet, enten for at se hos dem eller for at faa Oplysning om det avorterende, bedes de altid om tale, at de saa Avertissementet i dette Blad. Det vil være til gensidig Støtte.

Den fra St. Olaf College, Northfield, Minn., sidst udkomte Bulletin meddeler, at det paa Grund af Krigen maasse bliver nødvendigt at udfætte Tiden for næste Solaars Begyndelse til senere end 11. Sept., den i Katalogen bestemte Tid. Desuden siges, at Eleverne sandsynligvis kommer til at betale mere for Skolen næste Aar end tidligere.

Spekulantens Værf. I dette frie Land, hvor det paastaas, at Arbejdsmanden har lige saa stor Ret som Millionæren, viser det sig, at Spekulanter kan gemme Høvedsmidler i langere Tid for at drive Priserne i Vejret. — Forleden Dag beslaglagde New York „Board of Health“ 30,000 Pund Kartoffler, som fandtes at være rødnede, fordi de var holdt paa Lager for lange. Sæltere end at sælge dem billigere til stoffels fattige ventede disse Voldbrugere paa højere Priser. Det er paa Tiden, at frie Amerika bliver til Birkelighed. „Herolden.“

Past. J. M. Hansen under Aarantaene. Mand. A. J. Dahm skriver til os under 23. ds.: Der er Difterit i Past. J. M. Hansens Hjem. Mrs. Hansen og nogle af Børnene er angrebne. Ingen fremmede maa komme til Hjemmet, ingen Breve maa sendes derfra. Kun gennem Telefon kan nogen faa Meddelelse derfra. En „Nurse“ er hentet for at pleje de syge. Dette sendes gennem Danfæren, da det ikke kan gøres privat Meddelelse derfra. Dst. sender herved de syge Bevidnelser om Medicinering i Haab om, at der snart maa indtræde Bedring.

Paven siger nej. Nylig bad Paven kejser Wilhelm om at opføre med at sende Bølgjer og Transfæmænd ind i Tyskland for at udføre al Slags Arbejde og at sende dem hjem, der allerede var deporteret. Kejseren lovede og sendte ogsaa nogle syge og arbejdsudgytne hjem, men beholdt de andre. Nu forleden opfordrede kejseren Paven til at tilbagefalde Kardinal Mercier, fordi denne aabent klandrede Tyskernes grusomme Fremfærd i hans Fædreland Belgien. Paven nægtede at imødekomme dette kejserens Ønske, hvorefter han sanktionerede, hvad Mercier har gjort.

Stor Udbyrds af Godevarer. I Udbyrds af fidskedne Maj Maaned udbyrdes Godevarer, mest Gvede og Gvedemel, for ikke mindre end \$104,000,000. Det er \$5,000,000 mere end i April og \$20,000,000 mere end i Marts Maaned. I elleve Maaned, som sluttede med Marts, udbyrdes Godevarer for \$833,000,000 mod for \$744,000,000 i samme Tidrum Aaret forud. Skal Eksporten fortsætte efter samme Ratio blot til Enden af det begyndte Finansaar, saa ser det ikke lyst ud for Landet selv, thi

Regeringen rapporterer, at vor Godevarer for i Aar ikke lover mere end nødvendigt for Landet selv, intet videre at undvare. De Dyrer, Regeringen har indsendt om at producere saa meget som muligt af alle Kornforer har ikke været ubetnelige.

Luther Union. En Forening af dette Navn er nylig oprettet inden for „Den nordlutheriske Kirke i Amerika.“ Foreningens Formaal skal være at fremme bedre Skendskab og broderligt Samarbejde mellem Medlemmerne af nævnte Kirke samt at yde Hjælp i Sygdoms-, Ulykkes- og Dødsstilfælde. „Lutheran Union“ er infoporeret under Staten Minnesotas Assuranceslove. Som Infoporerer nævnes: Dr. S. G. Shub, Dr. L. J. Dahl, Formand Eastwood, Dr. J. R. Riddahl, Prof. G. W. Bruce, Redaktør Th. Eggen, Past. S. L. Neuge, Minnesotas Stats-Auditor J. A. D. Preis og German L. Estrom, forhenværende Assuranceskommissær i Wisconsin.

Bruggerkedel og Kirkefloffe. De vürttembergse Præstis Afholdelsesforening offentliggør følgende Udtalelse:

„Dor fære, dyrebare og uundværlige vore Kirkefloffe end er for os, saa giver vi dem hen for Fædrelandets Skyld.“

Men først, naar de andre Skobberfilder er udførte.

Endnu bliver Bruggerernes Skedel skaaet, skønt den er af stærkt rent Skobber, og saa forlanger man at vi først skal omsmelte Klokkerne. Hvad er vigtigt og skønt: en Gang at kunne ringe Freden ind med Klokkerne eller at kunne fejre den med Vi?

Vi nedlægger en afgjort Indsigelse og beder vor Kirkeindsigelse, de vürttembergse Præsteforeninger og alle Menighedsmedlemmer, der elsker deres Kirkefloffe, at slutte sig til vort Krav:

„Ingen Kirkefloffe til Udvidning af Skobber, saa længe Bruggerkedlerne ikke er anvendt.“

Lutheranerne i Vi hævde protester

Det Angreb af „Nebraska National Defense Council“ paa den lutheriske kirke, som vi omtalte sidst, har mødt alvorlig Protest baade fra Lutheranerne i Almindelighed og fra vort Samfund i Tændersted.

Lutheranerne i Omaha havde holdt et foreløbigt Møde, d. 13. ds., hvor de besluttede at indbyde repræsentative Lutheranerne i Staten til et repræsentativt Møde Tirsdag den 17. ds. i Zimmann's lutheriske kirke 19th & Cass Str., Omaha og valgte en Komite til at gøre Udskift til Ovar paa Defense Councils Angreb. Ved Aabningen af Mødet den 17. ds. faaede Komiteens Formand, Rev. Luther Kuhns, der præsiderede:

„The bodies represented at the meeting speaks for 100,000 communicant Lutherans in Nebraska.“

„In the world there are approximately 77,000,000 Lutherans. Unbelievable ignorance prevails about the Lutherans. I have been asked whether the kaiser isn't the head of the Lutheran church in America. I see you smile, and well you may, at such a display of misinformation. The kaiser isn't even the head of the Lutheran church in Germany. Lutherans have distinguished themselves in the wars of this country. Rev. and General Peter Muhlenburg was one of Washington's great generals. When the present war was declared the heads of the great Lutheran bodies in this country adopted and signed resolutions of loyalty to this government. These officials are elected by the churches. The Lutheran church is as democratic as the government under which we live.“

Efter at den lutheriske Præst ved Zimmann-Kirken, E. G. Chinlund, som Komiteens Sekretær havde oplæst dette Udskift til Resolution, udnævntes en Komite af Repræsentanter fra de forskellige Samfund i Nebraska til at gennemse

og senere overveje dette. Følgende er Resolutionen, som den endelig vedtoges:

WHEREAS, The Nebraska State Council of Defense in a statement given the public have assailed the loyalty of the Lutheran church,

THEREFORE, as officials and representatives of the various branches of the Lutheran Churches in Nebraska, we reply to these aspersion by giving the public the following statement:

The Doctrinal basis of the Lutheran Church as expressed in its great symbol known as the Augsburg Confession, to which the ministry of the Church is obligated, in express terms commands loyalty to the Government; and

The Small Catechism in which the laity is instructed in preparation for Confirmation or membership in the church, in its Table of Duties, enjoins obedience unto the higher powers saying: „Submit yourselves to every ordinance of man for the Lord's sake; whether it be to the king, as supreme; or unto governors, as unto them that are sent by him“ (1 Peter 2:13).

The Lutheran Church stands not only in Nebraska, but before the world committed by its fundamental teachings without equivocation or mental reservation to unquestioned loyalty to the government and in this respect requires no defense from us.

Marsmødet og Arbejdsaaet.

Marsmødet i Keenah, Wis., vil med Rette komme til at faa i den forenede danske Kirkes Historie som et af de mest uforglemmelige. Og det vil faa en stor Betydning for vor Kirkes Arbejde i Fremtiden; men Betydningen kan blive, mærk det vel, et „enten-eller“, enten Tilbagegang eller Fremgang.

Det vil betyde Tilbagegang, hvis vi nu — Præster og Menigheder — slaar os halvt til Ro i den Tanke: Nu er Gælden betalt med et Overskud af ca. \$15,000.00 som Grundkapital til Pensionsfondet for gamle Præster. Nu maa vi slaa ind paa et Sparebænk, nu maa vi hvile for en Tid! Ja vel, at hvile og spare det er udmærket, men fan for at arbejde og give videre til Herrens store Riges Sag i Verden med endnu større Beredvillighed!

Holdes vi med dette Sind, da betyder det en velsignet Fremtid for den forenede danske Kirke.

Men hvorfor disse fremad? Dette, at Herren gav os i Sinde i Fællesskab, at lægge følgende Velsed paa hans Kirkes Alter: \$155,000 til firkeltigt Arbejde iblandt os; \$51,000 til Samfundsopgaver og \$75,000 i Reformationssag, ialt \$281,000, skulde det bevirke Tilbagegang? Birkelig! Skulde vi ikke hellere med Paulus sige: „Nej, langt fra!“

Og fremdeles dette, at Herren har givet den forenede danske Kirke saa mange skønne Opgaver at løse baade hjemme og ude, skulde det bevirke Stiltand end sige Tilbagegang? „Nej, langt fra!“ Meget mere, mener jeg, det taler sit eget stærke, aandsbaarne Sprog til os: Kun fremad!

Bejens, der ligger aabne for os, er Kærlighedens Vej, det er Forbønnens, Arbejdets og Offervillighedens Vej. Hvilke dejlige Beje, ikke sandt?

Benner! i den forenede danske Kirke, skal vi ikke være enige om at sige — efter det uforglemmelige Marsmøde i Keenah — om Arbejdsaaet, der nu ligger foran os: Kristi Kærlighed skal tvinge os. Ven og Forbøn skal være en Stormagt i vort Liv og Birk.

At arbejde for Herren i Menigheds- og Samfundsopgaver, det skal være vor Lyst og Glæde! Og endelig: At hde „rundhaandet“ til Guds Riges Fremme hjemme og ude, skal for os være et Stykke „dagligt Brød.“

Se, fære Benner, lad os nu løbe et Broderkærlighedens Kapløb fremad paa de ovennævnte Beje, saa skal vi nok kunne møde Herrens Krav til os for det indværende Arbejdsaar.

Kravene for Aaret ser omtrent saaledes ud:

Vor Indremissionstrænger \$9000. (Samfundsmissionen \$3000; Kredsmissionerne \$6000).

Vor Indianermision \$3,500. Vor Japanmision \$8,500. Vor Nathmision \$3,000. (Halvparten faas fra Danmark). Stolekassen \$7,500. Vore Bernehjem \$5,000. Eben-Emer, Brush, Colo. \$5,000. Til Massinhuset tiltrænges endnu omkring \$2000.00.

Angaaende Queenslandmisionen bestemte Marsmødet, at det stod enhver frit for at støtte den med frivillige Gaver.

Men endnu nogle Anmærkninger i Henhold til et Par af de antydede Opgaver.

Naar Velsedet naar op til omkring \$3,500, ca. \$1,000 mere end ellers til Indianermisionen, da er det grundet i Ombygningen af Stolen i Oafs, Ofla. Kom dette i Hu naar J. Benner, yder til denne Sag!

Endvidere erindre vi, der var til Marsmødet i Keenah, at den unge Menighed i Kurume, Japan, bad indtrængende om en Gaandsrefning til at bygge en Kirke. Marsmødet anbefalede med Barme Sagen til Benner's Offervillighed.

Allerede forrige Aar skrev Menigheden til Kirkeraadet om den samme Sag; men paa Grund af Reformationssagen stillede Kirkeraadet den i Bero.

Student Znadomi vil i Sommer komme til at arbejde i Nebr. og Iowa Kred. Vi anmoder Benner om, at optage Djfer til Japanmisionen, hvor han naar frem. Og vi gør samtidigt opmærksom paa, at Stud. Znadomi vil paa sin Misionsrejse have en Subscriptionsbog med for Kirken i Japan.

Vi slutter disse Linier med Ordene: Tjener Herren med Glæde! Eders i Broderkærlighed G. B. Christianfen.

It is singular that the Nebraska State Council of Defense because of cases of indiscrete conduct or speech upon the part of individuals has particularized our church for the mark of odium when undoubtedly among all creeds there have been those likewise guilty, and yet these creeds have been passed unnoticed. To this evident injustice on the part of the Nebraska State Council of Defense we take exception, and enter our most solemn protest.

Further, that the public may be assured of the loyalty to the government by the Lutheran Church in Nebraska and in harmony with the declarations of all our General Bodies already made public, we the representatives of the Lutheran Bodies in the State of Nebraska, declare our honor and the loyalty of both our Ministry and laity as a whole in unswerving devotion to our country, the protection of whose flag we enjoy and with whose destiny we have cast our lives and our all, and in defense of whose welfare and to secure whose triumph our people are responding.

Luther M. Kuhns, Editor of the Luther League Review.

M. W. Halvorson, Representing Norwegian Lutheran Church of America.

C. F. Sandahl, President Nebraska Conference

of the Augustana Synod of America.

A. M. Andersen, Pastor United Danish Evangelical Lutheran Church; Editor, Danfæren.

E. T. Otto, Pastor of St. Paul's Luth. Church Rep. the Synod of Missouri, Ohio, and other states.

I. Gertsen, Vice president of The United Danish Luth. Church in America.

H. T. Schmidt, Representing German Nebraska Synod.

C. B. Harmon, Pres. of The Synod of Nebr. General Synod.

Samme Dag, som ovenstaaende offentliggjordes i „Omaha Daily Bee“ forekom følgende Svær til Deutske Council of Repræsentanter for Nebraska Kred af vort Samfund og for vor Skole her:

Officials Sends Protest.

Blair, Nebr., July 17. Members of the executive committee of the Nebraska district of the United Danish Evang. Luth. church in America have united in sending a protest against the accusations made by the Nebr. Council of Defense as to the loyalty of the Lutherans of the state.

The protest is signed by L. Jensen, president and pastor of the church at Ruskin, Nebr., M. T. Jensen, secretary and pastor at Fremont, Nebr., L. A. Laursen, president Trinity Seminary; C. X. Hansen, principal, Dana College; N. P. Lang, professor practical theology. The protest follows:

„Whereas, There has appeared in the papers of the state an attack on the Lutheran church by the Nebraska National Defense Council,

„Whereas, The Lutheran church of Nebraska as a whole has thus been charged with disloyalty, treasonable activity in hindering defense measures and otherwise showing sympathy with Germany,

„Whereas, We, the undersigned representatives of the Nebraska district of the United Danish Evang. Luth. church in America, are convinced that the above charges are entirely unwarranted and unjust,

„Therefore, we hereby enter our earnest protest against said charges.

„Furthermore, we fear that such indiscriminate and indiscrete statements on the part of the Nebraska National Defense Council will hinder rather than further the cause of common defense.

„Furthermore, we protest against the use of the name of the church, where, at best only individuals may be concerned.“

Reformationsfest i Elk Horn-Settlementet.

— 1915 — 1917 —

I Dagene 12., 13. og 14. August bliver der, om Herren vil, afholdt Reformationsfest i Elk Horn-Settlementet. Vore Menigheder i Elk Horn, Bethania, Audabon, Eriola, Hamlin, Atlantic, Jacksonville, Eben Ezer og Harlan indbyder herved Benner ud over hele Samfundet og hvem som helst til at være med. Tilfærende kan indmelde sig til Præsten i hvilken som helst af de ovennævnte 9 Menigheder.

Følgende Talere har lovet at deltage: Pastor Ar. Anfer, Pastor N. J. Bing, Pastor N. P. Lang og Rev. S. P. Long, D. D., som talte under Marsmødet i Keenah. Møderne vil blive afholdt som følger:

Søndag den 12. August. 10.30 Am. Bethania, Kimbalton. Pastor N. J. Bing: Altertjeneste. Pastor N. P. Lang: Prædiken. 2.30 Efterm. Kimbalton.

Rev. Dr. S. P. Long: „Det herre be sigt.“

Pastor N. J. Bing: Fort Tale. Kl. 8.00 Aften. Elk Horn.

Rev. Dr. S. P. Long: „Our Little Martin Luther.“

Pastor Ar. Anfer: Fort Tale.

Mandag den 13. August. Harlan. Kl. 10.30 Form., i Kirken.

Pastor N. P. Lang: Altertjeneste. Pastor N. J. Bing: „Luther i Børns.“

Kl. 2.30 Efterm., i Sjoffolens Auditorium.

Pastor Ar. Anfer: Foredrag. Rev. Dr. S. P. Long: „Unanswered Prayers.“

Kl. 8.00 Aften, i Sjoffolens Auditorium.

Pastor N. P. Lang: Striflæsning og Bøn.

Rev. Dr. S. P. Long: „Eternal Life Calls for an Efficient Church.“

Tirsdag, den 14. August. Atlantic. Kl. 10.30 Form., i „Evangelical“ Kirken.

Pastor N. J. Bing: Altertjeneste. Pastor Ar. Anfer: Prædiken.

Kl. 2.30 Efterm., i „City Hall“.

Rev. Dr. S. P. Long: „Devote Enthusiasm.“

Kl. 8.00 Aften, i „City Hall“.

Pastor N. J. Bing: Prædiken. Pastor N. P. Lang: Slutord.

James C. Peterson, Sekretær for Komiteen.

To læseværdige nye Bøger.

Det er „Danfæren“ Mission i Amerika, i Tiden for 1884“ af Prof. P. S. Big, og „Luthers Liv, fortalt for Ungdommen“, af Prof. N. P. Lang, jeg tænker paa. Jeg har gennemlæst dem begge med Omværksomhed, og jeg synes saa godt om dem, at jeg gerne vil anbefale dem begge paa det allerbedste til Danfærens Læsere.

Forindenavte Bøger indbefatter, hvad for var temmelig almindelig færd, at Prof. Big er en ualmindelig flittig og dygtig historisk Samler. Desuden er det faglige indhold og fortalt godt. Bogen vil interessere de ældre, som mere eller mindre har levet med i, hvad der fortæller, og den har interesse for de yngre, for hvem det er af eminent Betydning at lære at kende Begyndelsen til den Kirke, som de tager i Arv. Det er et tidssvarende og dygtigt Arbejde.

Det var ingen let Opgave at skrive „Luthers Liv“, der forud var fortalt af saa mange, og hvorom der forelaa saa meget baade paa Dansk og paa Engelsk. Men jeg synes, Prof. Lang har løst Opgaven rigtig godt — at fortælle Luthers Liv netop for Ungdommen — for vor Kirkes Ungdom. Udvalget er passende, og det er leveret i et godt og letfatteligt dansk Sprog. Barket egner sig for ørigt ogsaa godt til at læses af ældre, men det er da særlig af Betydning for de unge at lære at kende de Principer, Brydninger og Kampene, der fæstede den Kirke, de tager i Arv, og de trojaste Guds Reklamer, der stod som Ledere i Kampen, som pavede alt for den frelsende Sandheds Sejr.

Køb og læs begge disse Bøger. De faas i Dan. Luth. Publ. House, Blair, Nebr.

A. M. A.

Danmark.

For halv Krøst. En Kæffe Fabrikker i Solland-Falkers Stift har fl. „Matt.“ nu begyndt at indstrænge Dristen som Følge af Mangelen paa Drikke. Paa flere Fabrikker er Arbejdstiden indskrænket saaledes, at der arbejdes fra Kl. 6 Morgentil Kl. 2 Eftermiddag uden Middags hvil. Nogle Fabrikker har under Overvejelse at holde Dristen gaende i fuld Arbejdstid 4 Dage egentlig og standse de andre 2 Dage.

Præsterne i Siftingskyrken.

Danfærens Forening har tilfattet Forbæringsministeriet et Andragende om Lømpelser i Barneopdragelse om dens Medlemmer, særlig under Siftingskyrken. Efter hvad „Soc. Dem.“ meddeler, har Ministeriet afflaaet Andragendet.

Leder til Danmark.

Direktor Max Vallin er forleden vendt hjem fra en Forretningsrejse til Tyskland. Han skal — efter hvad „Held. N.“ erfarer — have foretaget meget betydelige Opsøb af Guder og Stind, og det tør da vel ventes, at der ikke vil blive lagt større Vanskeligheder i Vejen for disses Transport til Danmark.